ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Petra Příhody a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Miluše Doškové v právní věci žalobce D. D., zastoupeného advokátem JUDr. Janem Gallivodou se sídlem Nerudova 5, 301 27 Plzeň, proti žalovanému Ministerstvu vnitra se sídlem Nad Štolou 3, PP 21/OAM, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 5. 2003, sp. zn. 59 Az 488/2003, spojené s návrhem na přiznání odkladného účinku,

takto:

I. Kasační stížnost se zamítá.

II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Stěžovatel včas podanou kasační stížností brojí proti shora označenému rozsudku Krajského soudu v Plzni, kterým byla zamítnuta žaloba stěžovatele proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR ze dne 6. 11. 2002, č.j. OAM-12741/VL-07-C10-2001, o neudělení azylu podle zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR.

Stěžovatel v kasační stížnosti uplatňuje důvody obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b), d) a e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) a tvrdí, že se krajský soud zabýval pouze částí jeho výpovědi a nezhodnotil celkovou politickou situaci na Ukrajině a porušování politických práv v této zemi. Stěžovatel údajně při pohovoru ze strachu neuvedl, že se bojí pronásledování i ze strany státu. Krajský soud se prý nevypořádal ani s otázkou možného udělení humanitárního azylu. Proto stěžovatel považuje napadený

rozsudek za nepřezkoumatelný, nesprávný a vycházející z nedostatečně zjištěného skutkového stavu a navrhuje jeho zrušení a zároveň žádá o odklad vykonatelnosti kasační stížnosti.

Ministerstvo vnitra (dále jen „účastník“) ve svém vyjádření ke kasační stížnosti především odkazuje na obsah správního spisu a uvádí, že teprve v kasační stížnosti stěžovatel tvrdí, že měl ve své vlasti blíže nekonkretizované obavy z pronásledování státem. Účastník považuje žádost stěžovatele o udělení azylu stejně jako všechny další jeho procesní úkony za účelové, mající za cíl legalizaci jeho pobytu na území ČR.

Ministerstvo vnitra navrhuje kasační stížnost zamítnout.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

V souzené věci Nejvyšší správní soud z předmětného správního spisu především zjistil, že řízení o udělení azylu bylo zahájeno dne 30. 12. 2001. Z protokolu o pohovoru k důvodům návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 25. 9. 2002 (a také z návrhu na zahájení řízení o udělení azylu ze dne 30. 12. 2001) vyplývá, že stěžovatel Ukrajinu opustil v květnu roku 1999 a od té doby bydlel v ČR u své tety. Důvodem odchodu z Ukrajiny byla skutečnost, že stěžovatel v rámci vojenské základní služby zastřelil při ostraze skladu občana tatarské národnosti a rodiče zabitého mu vyhrožovali zabitím. Tuto informaci má stěžovatel zprostředkovaně od svých rodičů. Stěžovatel výslovně prohlásil, že na Ukrajině nebyl jakkoliv politicky činný, se státními orgány neměl nikdy žádné problémy a neobrátil se se žádostí o pomoc v této své věci na žádné státní orgány. Stěžovatel konečně uvedl, že požádal o azyl proto, aby mohl v ČR legálně žít a neměl problémy s policií, když povolení k pobytu mu skončilo v srpnu 2001 a v dubnu byl zatčen a následně pravomocně odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání 6 měsíců za krádež.

Na základě těchto skutečností Ministerstvo vnitra dospělo ve shora citovaném rozhodnutí k závěru, že stěžovatel neuvedl žádnou konkrétní skutečnost, z které by bylo možno usuzovat na existenci některého z důvodů pro udělení azylu, a že ve skutečnosti Ukrajinu opustil z ekonomických motivů. Stěžovatel nevyužil možnosti k ochraně svých práv u kompetentních státních orgánů a hrozba, které byl údajně vystaven ze strany příbuzných zastřeleného muže, nespadá pod právo na azyl, neboť v ní nelze spatřovat jakoukoliv diskriminaci stěžovatele z důvodů rasových, národnostních, náboženských, politických či sociálních. Účastník proto dospěl k závěru, že stěžovatel o azyl požádal účelově a v rozporu s podstatou azylu, jelikož ve skutečnosti chtěl pouze legalizovat svůj pobyt na území ČR.

Ke stejnému skutkovému a právnímu závěru dospěl v napadeném rozsudku rovněž Krajský soud v Plzni.

Nejvyšší správní soud konstatuje, že stěžovatel uplatnil stížnostní důvody, obsažené v ustanovení § 103 odst. 1 písm. b), d) a e) s. ř. s. Protože podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. e) lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené nezákonnosti rozhodnutí o odmítnutí návrhu nebo o zastavení řízení a jelikož v souzené věci krajský soud zamítl žalobu stěžovatele z meritorních důvodů – tedy návrh neodmítl ani nezastavil řízení v uvedeném smyslu -, je zřejmé, že tento stížnostní důvod na daný případ nemůže dopadat. Proto se Nejvyšší správní soud v dalším zaměřil na posouzení opodstatněnosti dvou ostatních stížnostních důvodů.

Nejvyšší správní soud shledal, že stěžovatel ve správním řízení tvrdil, že o azyl požádal z důvodu legalizace svého pobytu na území ČR a z důvodu obav před pomstou příbuzných muže, kterého na Ukrajině zastřelil. Rovněž v žalobě podané proti citovanému rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 2. 11. 2002 toliko uvedl, že žádá o opětovné projednání své věci, neboť o azyl nežádal z ekonomických důvodů, nýbrž z důvodů pronásledování, o kterém se dozvěděl z informací od svých rodičů. Je tedy zřejmé, že tvrzení o strachu z pronásledování ze strany státu (navíc nikterak blíže nevysvětlené) stěžovatel poprvé uvádí až v kasační stížnosti. Protože však podle ustanovení § 109 odst. 4 s. ř. s. ke skutečnostem, které stěžovatel uplatnil poté, kdy bylo vydáno napadené rozhodnutí, Nejvyšší správní soud nepřihlíží, nezbývá než konstatovat, že toto tvrzení není pro řízení o kasační stížnosti, vedené zásadou přísné koncentrace, rozhodné.

Podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. lze kasační stížnost podat z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit. V souzené věci však je ze shora uvedeného zřejmé, že správní orgán (účastník) rozhodl na základě skutečností, obsažených ve správním spise a stěžovatel ve správním řízení ani v řízení před krajským soudem netvrdil, že by byl jakýmkoliv způsobem pronásledován za uplatňování politických práv nebo svobod nebo že má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů taxativně uvedených v ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb. Z předloženého spisového materiálu rovněž nevyplývá, že by stěžovatel správnímu orgánu vytýkal jakékoliv procesní pochybení, které by mělo mít za následek zrušení správního rozhodnutí. Proto Nejvyššímu správnímu soudu nezbývá než konstatovat, že rovněž tento stížnostní důvod v daném případě zjevně naplněn nebyl.

Nejvyšší správní soud se musel konečně zabývat též tím, zda napadený rozsudek krajského soudu není nepřezkoumatelný, nesrozumitelný, nedostatečně odůvodněný či zda v soudním řízení nedošlo k jiné vadě řízení, která mohla mít za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].

Ani v tomto směru však Nejvyšší správní soud neshledal jakékoliv pochybení, které by nasvědčovalo zmíněné nezákonnosti. Z předloženého spisového materiálu je totiž zřejmé, že účastník i krajský soud při svém rozhodování měli k dispozici informace o politické situaci na Ukrajině a příčina, proč se v citovaných rozhodnutích této problematice nevěnovali, proto spočívala pouze v tom, že stěžovatel neuvedl jakýkoliv důvod, z něhož by bylo možno dovozovat jeho politickou persekuci či jinou formu diskriminace v prezentovaném smyslu. Při rozhodování o udělení azylu je totiž nezbytné prokazovat konkrétní pronásledování či diskriminaci žadatele o azyl a obecná informace o politické situaci v zemi tak může sloužit pouze jako základ k dalším úvahám, relevantním pro tento konkrétní individuální případ. Za situace, kdy stěžovatel sám jakoukoliv formu pronásledování či diskriminaci své osoby ve smyslu ustanovení § 12 zákona č. 325/1999 Sb. vůbec neuváděl, proto rozbor politické situace a stav dodržování lidských práv na Ukrajině v příslušných rozhodnutích nebyl nezbytný. Navíc tvrzení stěžovatele o tom, že se ve správním řízení bál uvést, že se bojí i pronásledování ze strany státu, nepovažuje Nejvyšší správní soud za příliš věrohodné, a to již s ohledem na dobu, po kterou stěžovatel pobývá na území ČR (a z toho vyplývající odstup od aktuální situace na Ukrajině), a také s přihlédnutím k tomu, že si stěžovatel musel být

vědom toho, že pokud nesplňuje některý ze zákonných důvodů pro udělení azylu, není možno jeho žádosti vyhovět a že při zamítnutí žádosti o azyl mohou zmíněné potencionální obavy ve svých důsledcích získat daleko reálnější podklad než při vyhovění žádosti.

K otázce humanitárního azylu podle ustanovení § 14 zákona č. 325/1999 Sb. je především nutno uvést, že tento důvod azylu je třeba vnímat jako výjimečný a zároveň subsidiární. To znamená, že připadá v úvahu pouze tehdy, jestliže není zjištěn důvod pro udělení azylu podle citovaného § 12, a to v případě hodném zvláštního zřetele. V souzené věci však stěžovatel vůbec nenárokoval tuto formu azylu (a to ani v žalobě podané ke krajskému soudu), přičemž účastník v odůvodnění předmětného rozhodnutí uvedl, že po posouzení osobní situace stěžovatele a poměrů v zemi humanitární azyl neuděluje, tzn. zabýval se i touto formou azylu. Rovněž tato námitka je proto nedůvodná.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná a proto ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Za této procesní situace, kdy Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl neprodleně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatel, který neměl v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s.) a Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku nejsou opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. 8. 2003

JUDr. Petr Příhoda
předseda senátu